

Konkurs chemiczny im. Prof. Antoniego Swinarskiego formą rozwoju zainteresowań uczniów

Aleksander Kazubski

Wydział Chemii Uniwersytetu Mikołaja Kopernika w Toruniu
Pracownia Dydaktyki Chemii, ul. Gagarina 7, 87-100 Toruń

Ogólnopolski Konkurs Chemiczny im. prof. Antoniego Swinarskiego organizowany jest corocznie dla uczniów szkół ponadgimnazjalnych przez Wydział Chemii Uniwersytetu Mikołaja Kopernika w Toruniu przy aktywnym udziale zainteresowanych Centrów Edukacji Nauczycieli, Kuratoriów, szkół a nawet pojedynczych nauczycieli. Zawody składają się zawsze z dwóch etapów:

- teoretycznego Etapu I organizowanego na początku stycznia
oraz

- teoretyczno-laboratoryjnego Etapu II odbywającego się w marcu .

Etap I jest przeprowadzany w wyznaczonych ośrodkach na terenie całego kraju z udziałem delegatów Komitetu Organizacyjnego przy daleko idącej pomocy wyżej wymienionych instytucji oświatowych czy nawet pojedynczych nauczycieli. Z uczestników I Etapu wyłania się 100 najlepszych uczniów, którzy biorą udział w Etapie II organizowanym na Wydziale Chemii UMK. Etap ten składa się z części teoretycznej oraz praktycznej odbywającej się w laboratorium analizy jakościowej.

Nazwa Konkursu pochodzi od jego twórcy – prof. Antoniego Swinarskiego, który zainicjował te zawody na Uniwersytecie Mikołaja Kopernika w Toruniu w 1964 roku. Na samym początku w zawodach brali udział wyłącznie uczniowie szkół średnich z terenów ówczesnego województwa bydgoskiego. Przez ostatnie 10 lat Konkurs zyskał rangę imprezy ogólnopolskiej. Corocznie w I Etapie Konkursu bierze udział od 800 – 1000 uczniów z prawie wszystkich województw.

Duże zainteresowanie Konkursem wynika przede wszystkim z jego założeń. Od samego początku był on przeznaczony dla zdolnych, zainteresowanych chemią uczniów, którzy rzetelnie opanowują wiedzę z tego przedmiotu w ramach programu szkoły średniej. Konkurs tym samym różnił się znacznie od Olimpiady Chemicznej, nastawionej na wybitnie uzdolnionych uczniów, którzy samodzielnie czy pod opieką nauczyciela zgłębiają wybraną wiedzę uniwersytecką z chemii. Ta różnica w założeniach przyczynia się, zdaniem wielu, do tak dużej popularności Konkursu organizowanego dodatkowo przez niezależną od administracji szkolnej jednostkę jaką jest Wydział Chemii UMK.

Konkurs jest przykładem jedynej w Polsce tak długiej formy współpracy dydaktyczno-wychowawczej szkoły wyższej ze szkolnictwem średnim w dziedzinie chemii. Najistotniejszą rolę Konkursu, podkreślaną zarówno przez nauczycieli jak i uczniów, jest budzenie i rozwijanie zainteresowań szerokiego kręgu młodzieży chemią. Odbywa się to poprzez:

- propagowanie Konkursu przez nauczycieli w szkołach jako zawodów dla dobrych i bardzo dobrych uczniów lubiących chemię,
- uczestnictwo uczniów w zajęciach pozalekcyjnych przygotowujących do Konkursu a czasami eliminacjach szkolnych,
- możliwość sprawdzenia i wykorzystania swojej wiedzy z chemii poza szkołą oraz porównania się z rówieśnikami z różnych stron Polski,
- rozwijanie twórczego myślenia i uczenia się rozwiązywanie problemów chemicznych podczas przygotowywania się do Konkursu,
- samokształcenie i szukanie niekonwencjonalnego podejścia do chemii nauczanej w szkole,

- tematykę zadań konkursowych przygotowujących do egzaminu maturalnego z chemii i ukazujących praktyczne znaczenie chemii w różnych dziedzinach życia,
- zetknięcie młodych ludzi z uniwersyteckim wydziałem chemii,
- premiowanie zwycięzców (pierwsze 10 miejsc) wolnym wstępem na kierunek:
 - ✓ Biologia, Biotechnologia i Ochrona Środowiska Wydziału Biologii i Nauki o Ziemi UMK,
 - ✓ na Wydział Chemii UMK,
 - ✓ na Międzywydziałowe Studium Matematyczno Przyrodnicze UMK,
 - ✓ oraz zwolnieniem z egzaminu z chemii na Wydział Sztuk Pięknych UMK.

Dodatkowo wszyscy uczestnicy II Etapu Konkursu uzyskują wstęp wolny na Wydział Chemii UMK.